

PROJECT DE NIEUWSLEZERS

Methodiek voor het werken met de Wabliefkrant-leesgroepen

Inleiding

Dit document kwam tot stand nadat een aantal enthousiastelingen met heel wat ervaring in het werken met leesgroepen, basiseducatie, anderstaligen, ... hun expertise samen hebben gelegd. In dit document doen we een voorstel tot methodiek om te werken met de (online) Wabliefkrant in leesgroepen.

Ons doel is om leesplezier te bevorderen. We willen de deelnemers uitdagen om in een veilige omgeving hun mening en persoonlijke beleving met betrekking tot de actualiteit te uiten.

Dit document kan hiervoor als een leidraad en inspiratiebron gezien worden.

Werkten mee aan deze methodiekwontwikkeling : An Bismans, Isabel Kennis, Ilse Van Rompaey, Inge Van Acker en Els Bouchier.

Inhoud

Inleiding	1
Inhoud.....	2
Aandachtspunten voor de start van de eerste sessie	3
Start van de groep / eerste sessie.....	4
Digitale vaardigheden nagaan	4
Kennismaking met de digitale krant	4
Afspraken maken over hoe samenwerken als groep	4
Toepassing van de structuur van de sessies in het kort.....	5
Structuur van de sessies.....	6
1. Kennismaking/ opwarmingsronde.....	6
2. Zicht krijgen op wat de deelnemers interesseert en artikel(s) kiezen	6
3. Voorkennis activeren	7
4. Artikel lezen.....	7
5. Verwerking van het artikel	8
5.1 Inhoud (feiten/objectief).....	8
5.2 Verbanden zoeken – linken leggen	8
5.3 Verbinden met eigen meningen/ervaringen/....(subjectief)	9
6. Afronding.....	10
Interessante bronnen	10

Aandachtspunten voor de start van de eerste sessie

- afspraken maken met de bib over inschrijvingen van deelnemers en wie ze moeten verwittigen en op welke wijze indien ze afwezig zullen zijn
- locatie bekijken met aandacht voor opstelling. Met voorkeur in kring, begeleider(s) ertussen, niet te schools.
- internetconnecties (en eigen toegang) checken
- aanwezige devices nagaan
- bepalen welke papieren krant je nodig hebt (gewoon, Wablieft Start of allebei - eventueel met een andere 'gewone' krant)

Tips voor begeleiders:

- Doelstelling is leesplezier bevorderen.
- Als begeleider help je de groep vooruit, je bent als het ware een coach, geen leerkracht.
- We gaan samen artikels lezen uit de Wablieftkrant, uit de actualiteit en er dan samen over praten. We gaan bespreken, analyseren, onze eigen mening geven, luisteren naar andere meningen,....We slaan als het ware een brug tussen wat we lezen, wie we zijn en hoe we in deze wereld staan.
- Wij vinden het belangrijk dat de begeleider goed observeert en luistert naar de groep om dingen (interesses, bekommernissen, vragen, bedenkingen,....) mee te nemen naar de volgende sessie(s). Je werkt als begeleider op maat van de groep én voor de hele groep, ook de "stillere" deelnemers.
- Hou er rekening mee dat de kennis van de wereld niet bij iedereen hetzelfde is. Je kan deelnemers hebben met zeer weinig kennis. "Gebruik" de groep om kennis te delen en/of zoek op. Zorg vb voor een wereldbol, gebruik Google Maps,....We helpen elkaar om de wereld te leren kennen.
- Bij té straffe meningen (die ofwel niet correct zijn of genuanceerder kunnen of agressief geuit worden) moet je als begeleider tussenkomen, bemiddelen,....en herkaderen.
- Het is niet de bedoeling om les te geven, er wordt niet geschreven door de deelnemers in deze sessies. (tenzij ze vrijwillig notities nemen) Er worden geen schrijfopdrachten gegeven.
- Denk erover om hoofd – hart en handen aan te spreken tijdens de sessies en gebruik afwisselende werkvormen daarvoor.

Benodigdheden:

- papieren kranten in elke les
- mogelijkheden om digitaal te werken

Start van de groep / eerste sessie

Digitale vaardigheden nagaan

- Eigen device laten meebrengen om iets op te zoeken (smartphone, tablet, laptop) indien ze er voldoende mee overweg kunnen
  - => !!!! opletten met eigen devices dat het niet te veel tijd in beslag neemt om connectie te maken
  - => mogelijke oplossing: mensen die hier niet goed mee aan de slag kunnen laten samenwerken in duo of trio, zo kan iedereen aan de slag, eventueel samen met iemand die er snel mee weg is
  - => bij eerste sessie proevertje doen met een kleine oefening om kennis te maken met het digitale en te testen hoe vaardig de deelnemers zijn
- Iemand van de bib laten assisteren om iedereen online te krijgen

Doel: zo snel mogelijk nagaan hoe snel of traag je het digitale aspect kunt introduceren.

Kennismaking met de digitale krant

- Wablieft-krant laten opzoeken op de aanwezige computers of tablets
- Indien verspreid in de bib: op pad sturen indien mogelijk
- Indien slechts enkele computers: in groepjes
- Duiden op de voorleesfunctie van de digitale krant: elke sessie demonstreren hoe ze dit zelf thuis kunnen gebruiken.

Afspraken maken over hoe samenwerken als groep

Noot: als we de afspraken voor het werken in groep samen gaan maken bij de kennismaking zal er veel tijd naartoe gaan. We maken ze op voorhand en overlopen met de deelnemers, nadat we aan hen gevraagd hebben hoe we gaan samenwerken.

Hoe gaan wij hier samenwerken? Welke afspraken/regels moeten er zijn om goed te kunnen samenlezen en bespreken?

Lezen en bespreken van document "Gespreksregels Wablieftkrant leesgroepen".

- De begeleider vraagt aan alle deelnemers om ook zelf te letten op het nakomen van de groepsregels.
- Als er een probleem opduikt tijdens één van de sessies, kan je teruggrijpen naar de besproken gespreksregels en die erbij halen. Kan helpen als 1 persoon vb teveel aan het woord is. Ook andere "trucjes" kunnen hierbij helpen.

Toepassing van de structuur van de sessies in het kort.

Zie verder: Structuur van de sessies.

Tijdens de eerste sessie is vooral punt 1 en 2 belangrijk.

Structuur van de sessies

1. Kennismaking/ opwarmingsronde

Voorbeelden:

- Persoonlijke vraag op basis van iets wat in de krant staat - bv artikel over Olympische Spelen - vraag 'doe jij aan sport?'
- Foto uit de krant laten kiezen die bij hen past en waarom?
- Wat lees jij graag (in de krant)? Wanneer en hoe lees jij de krant?
- welke foto en titel passen bij elkaar ?
- .....

Doel: kennismaking en groepsgevoel, ijsbreker

Bij voorkeur al tijdens dit gedeelte al wat toeleiding naar de krant. Niet het klassieke voorstellingsrondje.

Tip om te beperken in de tijd: in plaats van de volledige ronde in de groep, per twee laten bespreken. Eventueel eens doorschuiven om met iemand anders te spreken (methodiek 'speeddating').

2. Zicht krijgen op wat de deelnemers interesseert en artikel(s) kiezen

Van groot belang in de eerste sessie om zicht te krijgen op interesses en interesse aan te wakkeren.

Voorbeeld:

- eerste sessie werken met artikels uit verschillende papieren Wablieft-kranten: de titels/foto's/artikels op verschillende plaatsen in lokaal. Mensen moeten kiezen wat zij het liefst zouden lezen, wat hen meest interesseert, waarom ze kiezen voor één of ander artikel. Kan ook vb met post-its, hartjes, 😊, 👍, 🗳️, ... met namen erbij.
- boeken uit de bib
- foto's van artikels => bv in volgorde laten leggen
- artikels opzoeken in de krant

Hoe artikel(s) kiezen?

Er zijn verschillende opties. Als begeleider kies je wat voor die sessie, voor jou én voor de deelnemers naar jouw aanvoelen het beste past.

- Het kiezen van het artikel is op zich een zeer interessant leermoment. Als bv. steeds een kort gesprekje gevoerd wordt over elk artikel (waar gaat dit volgens jou over? waarom zou je dit wel/niet lezen? ... wordt het wel nuttig. Het leert mensen "verder te kijken dan hun neus lang is" omdat andere meningen/interesses worden verwoord.

- Keuzevrijheid opbouwen: starten met keuze tussen 2-3 artikels, als dat goed loopt keuze uit meerdere artikels.
- Deelnemers op het moment zelf laten kiezen uit meerdere artikels vraagt meer voorbereiding van de begeleider of vraagt een aanpak met algemene basisvragen die op elke artikel toepasbaar zijn (zie ook bij 4.Verwerking)
- Als begeleider een klein artikel achter de hand houden om te veranderen van onderwerp als het te moeilijk wordt door tegengestelde meningen of als er nog een beetje tijd over is maar niet meer voldoende voor een groter artikel. vb artikel uit "Leuk".
- Niet noodzakelijk altijd meest actuele krant

3. Voorkennis activeren

Voor het effectieve lezen over het onderwerp praten.

Je ziet de titel van het artikel en/of de foto.

Voorbeelden

- *Welke vraag heb jij hierbij? Waar denk je dat dit artikel over gaat? Wat zou je erin willen? Welke vragen komen bij je op?* (= lezen met een vraag). Nadien checken of vraag beantwoord is. Nieuwsgierigheid stimuleren. Alledaagse vragen gebruiken waarop iedereen kan antwoorden.
- een brainstorm houden over het thema: *Wat is de eerste gedachte die bij je opkomt? Wat weet je al? Waar denk je dat het artikel over gaat?*
- Een voorspelling maken in kleine groepjes waar dit artikel over zou kunnen gaan.
- Klein groepjes: *Wat weten we zelf al over dit onderwerp?* Oplijsten in grote groep.

Afhankelijk van het taalniveau zal dit anders verlopen:

- sterker taalniveau kan al inhoudelijker (bv lezen met een vraag)
- lager taalniveau: vooral woordenschat activeren. Voorbeeld: woorden opschrijven in woordwolk, of met associaties,...(zie ook Woordenschatstrategieën, p.10 "Meer Leer-en Leesplezier). Bedoeling is de groep zelf te laten nadenken, niet onmiddellijk overstappen naar de begeleider die het uitlegt of de Google translate app. Mag iemand van de groep het uitleggen of vertalen? Ja ! We willen bewust de kracht/kennis van deelnemers gebruiken

4. Artikel lezen

Hoe - verschillende vormen afhankelijk van het taalniveau:

- **Begeleider** leest voor, de anderen luisteren en/of lezen mee in de tekst.
- Voorlezen en de deelnemers lezen nadien zelfstandig
- Enkel sterke groepen kan je zelf een stukje laten lezen.

Onderbreken en vragen stellen over het gelezen stuk / samenvatten

- *Wat heb je gelezen?*
- *Wat kan je voorspellen? Wat zal er nog in het artikel staan? Waarover zal het volgende stukje gaan?*
- *Denk je dat het artikel voor of tegen .... is ?*
- *Is dit herkenbaar ?*
- *Wat is het belangrijkste woord/de belangrijkste zin in dit stukje?*
- ...

5. Verwerking van het artikel

Een gesprek over het artikel lijkt het meest aangewezen maar soms kan het ook anders.

Meer opties:

- Quiz
- Waar of niet waar-vragen
- Doe-opdrachtje: zelf iets ontwerpen, iets tekenen, een kaart maken,...een foto maken tegen volgende keer over....
- probeer het artikel samen te vatten in 5 woorden
- Doe alsof je een journalist bent die iemand komt vertellen over wat hij/zij juist gelezen heeft (verslag voor tv-reportage)
- ....

Inspiratiebronnen: zie verder

5.1 Inhoud (feiten/objectief)

Laat de deelnemers zelf vragen stellen bij het artikel aan elkaar. Leg verbanden tussen de informatie binnen de tekst.

Wat staat er nu in deze tekst?

Wat is het probleem - oplossing? Oorzaak-gevolg?

5.2 Verbanden zoeken – linken leggen

- Met wat we al dachten te weten voor we de tekst gelezen hebben. *Heb je een vraag gesteld voor je dit ging lezen? Is je vraag beantwoord?*
- Verbinden met je eigen kennis van de wereld
- Verbinden met wat je al eerder las

5.3 Verbinden met eigen meningen/ervaringen/....(subjectief)

Vragen bij de artikels:

- *Wat zou jij doen als je minister was?*
- *Hoe zou het voor jou zijn in die situatie?*
- *Heb jij hier eigen ervaringen mee?*
- *Wat zou jij hiermee doen?*
- *Wat zijn de actuele problemen in de samenleving?*
- *Vind jij dit een goed idee?*
- *Kom jij soms in contact met dit thema?*
- *Wat denk jij over dit thema?*
- ...

=> brede vragen die toepasbaar zijn op veel inhoud

Woordverklaring:

- rond het woord gesprek voeren, context meegeven, in andere contexten plaatsen, ...
  - bv 'onderhandelen': in politiek, maar ook met de kinderen, ...
- vertalingen opzoeken in eigen taal (als laatste stap, zie ook woordstrategieën p 10 in handleiding Iedereen Leest)

Kennis over de actualiteit:

- meningen mogen naast elkaar staan
- kennis over het onderwerp is niet het belangrijkste, wel dat ze erover nagedacht hebben
- de begeleider heeft niet alle waarheid in pacht
- ervoor zorgen dat iedereen aan bod kan komen
- zorgen voor veiligheid - duidelijk maken dat iedereen zijn/haar mening kan uiten
- deelnemers moeten respectvol naar andere meningen kunnen luisteren, ook al zijn ze het er niet mee eens

Iedereen aan bod laten komen:

- soms kan het dat iemand niet deelneemt maar wel geen drie sessies lang
- niet forceren om iets te zeggen in een grote groep
- bij inleiding en afronding mensen wel uit hun kot lokken
- als het moeilijk is: laten discussiëren in kleinere groepjes, dat is laagdrempeliger
- als begeleider benoemen dat iemand niet veel gezegd heeft
- als begeleider ook de sterke sprekers intomen
- bijvragen stellen bij iemand die niet veel zegt - eenvoudigere vragen stellen

Begeleidingstips:

- te directe stellingen herformuleren/ herkaderen zodat het gesprek gaande kan blijven en er geen conflict komt: *bv 'er is geen klimaatopwarming' - aanvullen 'je bedoelt dat jij vindt dat de klimaatopwarming niet bewezen is', of "voor jou...."*
- In het gesprek gaan we van feiten (5.1) naar meningen (5.3), belangrijk dat deelnemers verschil duidelijk zien.

6. Afronding

Belangrijk om tijd te maken voor afronding.

- Polsen hoe het was en waar je voor volgende keer op verder kan bouwen. *Wat zou je graag volgende keer lezen/bespreken?*
- Kort (slechts één of twee vragen)
- Iederéén aan bod laten komen, ook de stillere deelnemers nu belangrijk te horen!

Kan met vraagjes of spelletjes:

- *Wat heb je geleerd?*
- *Hoe heb je het geleerd?*
- *Met welke gevoel ga je naar huis?*
- *Wat ga thuis over deze sessie vertellen?*
- *Welke score geef je de sessie? Waarom deze score?*

Doel:

- deelnemers laten reflecteren op wat ze gedaan hebben
- feedback voor de begeleider

Interessante bronnen

1. “Meer Leer-en Leesplezier” Docentenhandleiding voor NT2 en CBE klaspraktijk, Iedereen Leest <https://drive.google.com/file/d/1X1vMtrlt3ZH1TRWqY1rlj5xqZCMw-HU/view>

2. Handleiding Werken met de Wablieftkrant in de klas.

https://drive.google.com/file/d/1r4QtwORPkbXCIMc_FXyq_LTIqhlqRHci/view